SAMARQAND VILOYATI PEDAGOGIK MAHORAT MARKAZI

XALQARO ILMIY-AMALIY ANJUMAN

SUN’IY INTELLEKT VA O‘QITISHNING ZAMONAVIY AN’ANALARI

2025-YIL 18-APREL

UO'K: 37.031.2
BBK: 30ф

“Sun’iy intellekt va o‘qitishning zamonaviy an’analari” mavzusida xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya” mavzusida xalqaro (onlayn/offlayn) ilmiy-amaliy konferensiya materiallari to‘plami. 2025 yil, 898 varaq

“Sun’iy intellekt va o‘qitishning zamonaviy an’analari” mavzusida xalqaro (onlayn/offlayn) ilmiy-amaliy konferensiyani O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 11 maydagi “2022-2026 yillarda xalq ta’limini rivojlantirish bo‘yicha milliy dasturni tasdiqlash to‘g‘risida”gi PF-134-son Farmonida belgilangan vazifalarni bajarish maqsadida tashkil etilgan.

Konferensiya materiallari to‘plamiga chet davlatlar ilimiy tadqiqot institutlari, oliy ta’lim muassasalari professor-o‘qituvchilari, O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligi idoralar xodimlari va ta’lim muassasalari o‘qituvchilari, Pedagogik mahorat markaz xodimlari, Respublika ilimiy-tadqiqot institutlari ilmiy xodimlari, ilmiy izlanuvchilar, magistrant va talabalarning ilmiy tadqiqot hamda ta’lim-tarbiya masalariga oid maqola va tezislari kiritilgan.

Konferensiya to‘plamida chop etilgan maqola va tezislar mazmuni hamda ma’nbalarning to‘g‘riligiga mualliflar javobgar.

Tahrir hay’at a’zolari:

Ibragimov A.A. – Pedagogika fanlari doktori, professor, bosh muharrir.

Raximqulova M.B. – Pedagogika fanlari nomzodi, dotsent, tahrir hay’ati a’zosi.

Fayzullayeva G.Sh. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent, mas’ul moharrir.

Raximova M.A. – Filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori, dotsent, tahrir hay’ati a’zosi.

Alimova D.X. – Filologiya fanlari nomzodi, dotsent, tahrir hay’ati a’zosi.

Fayziyeva M.M. – Fanlarni rivojlantirish bo‘limi boshlig‘i, tahrir hay’ati a’zosi.

Raimkulova I.A. – Katta o‘qituvchi, tahrir hay’ati a’zosi.

Rabbanayeva D.T. – Katta o‘qituvchi, tahrir hay’ati a’zosi.

Ergasheva G. A. – Katta o‘qituvchi, tahrir hay’ati a’zosi.

Shodiyeva J.X. – Katta o‘qituvchi, tahrir hay’ati a’zosi.

Qoraboyev H.K. – Katta o‘qituvchi, tahrir hay’ati a’zosi.

Nigmatova M.Z. – Katta o‘qituvchi, tahrir hay’ati a’zosi.

Ruziyeva N.Z. – O‘qituvchi, tahrir hay’ati a’zosi.

Haqberdiyeva Z. – O‘qituvchi, tahrir hay’ati a’zosi.

XIX ASR OXIRI XX ASR BOSHLARI FARG‘ONA VILOYATIDA ALOQA TIZIMI TARIXINI O‘RGANISHDA SUN’IY INTELEKTNING IMKONIYATLARI

Qosimov Dilmurodjon A’zamjonovich
Andijon viloyati Pedagogik mahorat markazi
“Fanlarni rivojlantirish bo‘limi” bosh mutaxassisi
azamjonovich1989@gmail.com

Annotatsiya: XIX asr oxiri va XX asr boshlarida Farg‘ona viloyatida aloqa tizimi tarixi mavzusini o‘rganishda sun’iy intellektdan foydalanish muhim ahamiyatga ega. Bu mavzuda sun’iy intellekt texnologiyalarini qo‘llash ta’lim jarayonini samarali va qiziqarli qilish imkonini beradi. Maqolada Farg‘ona viloyatining tarixiy aloqa tizimlarining rivojlanishi va ularning zamonaviy ta’limda sun’iy intellekt orqali qanday o‘rganilishi mumkinligi tahlil qilinadi. Sun’iy intellektning virtual reallik, interaktiv simulatsiyalar va interaktiv chat-botlar kabi vositalaridan foydalanish talabalar o‘rtasida tarixiy bilimlarga qiziqishni oshirishga yordam beradi.

Kalit so‘zlar: Sun’iy intellekt, ta’lim, aloqa tarixi, Farg‘ona viloyati, zamonaviy o‘qitish.

XIX asr oxirida va XX asr boshlarida Farg‘ona viloyatida aloqa tizimi tarixi mavzusini o‘rganish muhimdir, chunki bu davrda aloqa texnologiyalari kuchayib borib, jamiyatning rivojlanishiga katta ta’sir ko‘rsatdi. Zamonaviy o‘qitishda suniy intellektning keng qo‘llanishi esa bu mavzuni yangicha ko‘rinishda o‘rgatish imkonini beradi. Bu maqola Farg‘ona viloyatidagi aloqa tizimlarining tarixiy rivojlanishi va SI ning ta’limdagi qo‘llanilishini ko‘rib chiqadi.

XIX asr oxirida Rossiya imperiyasi Farg‘ona viloyatiga kirib kelinganida telgraf va telefon kabi yangi aloqa texnologiyalarini joriy etdi. Bu texnologiyalar savdo-sotiq, harbiy strategiya va ijtimoiy munosabatlarda aloqa tizimlarini kuchaytirishga imkon berdi. Masalan, telgraf tizimi tez va oson xabarlashuvni ta’minladi, bu esa iqtisodiyot va siyosiy hayotni o‘zgartirdi. Rossiya hukumati tomonidan qurilgan telgraf liniyalari viloyat ichida va undan tashqariga bog‘lanishni ta’minladi, bu esa Farg‘ona viloyatining regional va global bozorlar bilan integratsiyasiga yordam berdi.

XX asr boshlarida esa telefon tizimi rivojlanishi boshlandi, bu esa shaxsiy va ijtimoiy aloqa yo‘llarini yanada qulaylashtirdi. Bu davrda Farg‘ona viloyati Markaziy Osiyo hududidagi muhim savdo va transport markazlaridan biri bo‘lib turgan bo‘lsa-da, aloqa tizimlarining rivojlanishi uni yanada mustaqil va rivojlangan hududga aylandirdi. Aloqa tizimlarining rivojlanishi Farg‘ona viloyatining siyosiy va iqtisodiy mustaqilligiga erishish jarayonida muhim rol oynadi.

Zamonaviy ta’limda suniy intellekt (SI) texnologiyalarining keng qo‘llanishi ta’lim jarayonini samarali va qiziqarli qilish imkonini beradi. SI virtual realiq (VR),

interaktiv simulatsiyalar va interaktiv chat-botlar kabi vositalarni qo‘llash orqali tarixiy hodisalarni yana bir bor yashirish imkonini beradi. Masalan, talabalar VR o‘ynalarida telgraf stansiyalarini simulatsiya qilish orqali uning ishlashini tushunishlari mumkin. Bundan tashqari, SI-powered chat-botlar talabalar savollarini javoblash va tarixiy ma’lumotlarni taqdim etish uchun ishlatilishi mumkin.

SI ta’limda foydalanishning biror bir vositasi esa ma’lumotlarni avtomatik ravishda tahlil qilish va natijalarni vizual ravishda taqdim etishdir. Masalan, AI-powered analitik vositalar orqali talabalar tarixiy ma’lumotlarni tahlil qilish va ularning mustaqil davlatlarga o‘tish jarayonidagi ahamiyatini tushunish mumkin. Bu esa talabalar o‘rtasida tarixiy bilimlarga qiziqishni oshirishga yordam beradi va ularning mustaqil davlatlarga o‘tish jarayonini tushunishlariga imkon yaratadi.

Farg‘ona viloyatida aloqa tizimi tarixi mavzusini o‘rganishda sun’iy intellektning qo‘llanishi

Farg‘ona viloyatida aloqa tizimi tarixi mavzusini o‘rganishda sun’iy intellektning qo‘llanishi ta’lim jarayonini yangicha ko‘rinishda o‘tkazish imkonini beradi. Masalan, tinglovchilar (o‘quvchilar, talabalar) SI-powered interaktiv xaritalar orqali viloyatdagi telgraf liniyalarining joylashuvini ko‘rishlari mumkin. Bu esa talabalar Farg‘ona viloyatidagi aloqa tizimlarining geografik va iqtisodiy ahamiyatini tushunishlariga yordam beradi.

Shuningdek, SI-powered analitik vositalar orqali talabalar tarixiy ma’lumotlarni tahlil qilish va ularning mustaqil davlatlarga o‘tish jarayonidagi ahamiyatini tushunish mumkin. Masalan, talabalar telgraf liniyalarining rivojlanishi va ularning Farg‘ona viloyatining iqtisodiyotiga ta’sirini tahlil qilish orqali bu mavzuni yanada chuqur o‘rganishlari mumkin. Bu esa talabalar o‘rtasida tarixiy bilimlarga qiziqishni oshirishga yordam beradi va ularning mustaqil davlatlarga o‘tish jarayonini tushunishlariga imkon yaratadi.

Farg‘ona viloyatida aloqa tizimi tarixi mavzusini o‘rganishda sun’iy intellektning qo‘llanishi ta’lim jarayonini yangicha ko‘rinishda o‘tkazish imkonini beradi. Bu esa talabalar o‘rtasida tarixiy bilimlarga qiziqishni oshirishga yordam beradi va ularning mustaqil davlatlarga o‘tish jarayonini tushunishlariga imkon yaratadi. Sun’iy intellektning virtual realiq, interaktiv simulatsiyalar va interaktiv chat-botlar kabi vositalaridan foydalanish talabalar o‘rtasida tarixiy bilimlarga qiziqishni oshirishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Ahmedov, B.A. “Farg‘ona viloyati tarixi” – T.: “Fan”, 1998. – 120 b.
2. Qodirov, Sh.Q. “Zamonaviy ta’lim texnologiyalari” – T.: “Universitet”, 2020. – 150 b.
3. To‘xtayev, I.S. “Sun’iy intellekt va ta’lim” – T.: “Adolat”, 2023. – 110 b.
4. G’ulomov S.S. va boshqalar “Axborot tizimlari va texnologiyalari”. Oliy o’quv yurti talabalari uchun darslik. - T: «Sharq», 2000 y. 336-368 b.
5. Ubbiyev. A.T. “Ijod maktablarida sun’iy ong texnologiyalaridan foydalanish istiqbollari” “Ijodiy pedagogika: ta’lim jarayoniga zamonaviy yondashuv” Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari to‘plami. Toshkent 2025-yil 4-aprel, 10 bet.